

В КИЄВІ БУДЕ ВІДКРИТИЙ КАНАДСЬКИЙ КОНСУЛЯТ

Оттава, Онт. (ПБ КУК). — Прем'єр-міністр Канади Бранд Мадруні проголосив у четвер, 23-го листопада ц.р., під час відвідин Києва, що там буде відкритий канадський консулят, який допоможе мільйонам канадців українського походження мати тісніші зв'язки зі своїми родинами в Україні.

Канадський консулят, крім того, буде розвивати і втримувати торговельні зв'язки між УССР і Канадою. Подорожі відкриття консуляту будуть в найближчому часі опрацьовані обома сторонами.

Конгрес Українців Канади і його президент д-р Дмитро Ципиняк привітав це рішення канадського уряду, яке наступило після довгого старання українців в Канаді і їх речника КУК.

Д-р Д. Ципиняк заявив також, що канадський консулят в Києві буде не лише служити родинним зв'язкам українців та торгівлі з Україною, але він матиме змогу слідувати за поступом перебудови та гласності в українській республіці.

КАНАДСЬКІ УКРАЇНЦІ ДОПОМАГАЮТЬ НРУП

Торонто. — Українські підприємці та фахівці господарських справ, як також інтелектуали в Канаді, розпочали широку акцію несебешних ресурсів та осіб з Україною, але й допомогти Народному Рухові України за Перебудову.

Як перший крок до активної допомоги ініціативний Гурток канадського Товариства Прихильників Руху влаштував під патронатом СКВУ і КУК велике віче в неділю, 10-го грудня ц.р., у залах Торонтонського університету, 33 King Коледж, сиркл.

У віче візьмуть участь такі провідні одиниці з України, як Євген Сверстюк, Михайло Гавриш, Михайло Осадчий, Володимир Палич, так і члени відомого вже на американському і канадському континенті ансамблю „Не журись”. Буде показаний також монтаж з відеоплівки устаночних зборів НРУП.

Після виступу буде ще зустріч членів НРУП з меценатами та фундаторами Канадського Товариства Прихильників НРУП.

Молодий науковець отримав стипендію

Едмонтон, Альта. — У 1988 році меценати української науки Василь та Анна Курілеві заснували при Альбертському університеті Фонд стипендій для студентів українського фольклору та етнографії. На бажання жертвodawців, знаних громадських діячів із Садбурі, стипендія названа ім'ям Івана Франка.

Цьогоорічним лавреатом стипендії Фондції Василя та Анни Курілевих у студіях українського фольклору та етнографії є Богдан Небеско, докторський аспірант у Катедрі Української Культури та Етнографії ім. Л. Е. Гуцуляка при Альбертському університеті в Едмонтоні. У 1987 році він отримав бакалаврат у спеціальностях кінематографії та української мови і літератури в Торонтонському університеті. Рік пізніше він завершив магістерські студії на тому ж самому університеті у слов'янських мовах і літературах. Його магістерська праця „Тіні забутих предків: кінематографічна інтерпретація новели” розглядає взаємодії між літературою і кіно на прикладі знаного фільму Параджанова.

У дотеперішніх студіях Б. Небеско отримав пропаганду стипендію ім. Т.Г. Шевченка в Торонтонському університеті. Стипендію Фондції родини Крисів та стипендію на магістерську тезу від Канадського Інституту Українських Студій. Через два роки він працював співробітником редакції англоомовної енциклопедії при Торонтонському університеті, а пізніше архівістом у Крайовому Архіві Канади в Оттаві.

ЗГАДАЛИ СІЧОВИХ СТІЛЬЦІВ

Ст. Катарінс, Онт. („Св. Софія”). — У неділю, 19-го листопада ц.р., в селі Ставчані Львівської області відбувся поминальний мітинг — реквієм, присвячений проголошенню ЗУНР. На мітинг зібралось між 3,000 до 5,000 людей з навколишніх сіл, прийшла велика група людей з національною символікою, хоругвами та іконами.

На мітингу виступив відомий український письменник, голова львівського Товариства Української Мови Роман Іванчук, який розповів про історію українських січових стрільців і закликав до зберігання історичної пам'яті про них.

В своїй промові голова

Комітету Захисту УКЦ Іван Гель, підкреслює роль УКЦ в піднесенні національного свідомості українців і віддав повагу Митрополитові Андреасі Шентницькому і його ролі як провідників народу.

Після мітингу відбувся концерт місцевого хору, який виконував пісні січових стрільців, тужливі пісні, зокрема „Ой, у лузі червона калина”, а на закінчення „Ще не вмерла України”. Мітинг-реквієм тривав три години.

Після цього громада перейшла на могили закатованих жертв сталінського терору, де о. Микола Костюк відправив Панахиду разом з місцевим парохом о. Володимиром.

Сі-Бі-Ес покаже українців

Нью Йорк. — Телевізійна мережа Сі-Бі-Ес, на програмі „48 годин” у четвер, 30-го листопада, між год. 8-ю і 9-ю східного часу, покаже цілий ряд подій з Східної Європи і в СРСР в рамках перебудови і демократизації.

У пресовому повідомленні Сі-Бі-Ес сказано, що в програмі покажуть „українського священника, який є у провіді революції” та підготову до зустрічі Михайла Горбачова з Папою Іваном Павлом II і „можливе дозволити, що може привести до релігійної свободи для мільйонів”. Заголовок програми — „Біла воріт волі” і в ній бере участь ряд кореспондентів мережі на чолі з Деном Петером.

КГБ ЗАСТОСОВУЄ ТЕРОР ПРОТИ АКТИВІСТІВ ПЕРЕБУДОВИ

Львів (ПС УГС). — Член Виконавчого Комітету УГС Вячеслав Чорновол постійно переслідують працівники КГБ, а до кожного помешкання, де побував, або перебував Чорновол, заходять міліціонери й демонстративно виказують, що стежать за кожним його кроком.

У суботу, 21-го жовтня ц.р., вони зайшли до його сестри за п'ять хвилин після того, як він пішов від неї, заявивши, що певно знають, що він тут. Наступного дня міліціонер з'явився в помешканні знайомих, до яких кілька хвилин тому зайшов В. Чорновол, і теж заперили, що знають про його присутність. Туди ж приходять і працівники КГБ, щоб залякувати і шантажувати всіх, хто спілкується з Чорноволом.

Як уже повідомлялося в „Свободі” з 17-го листопада, КГБ застосує каральну психіатрію, однією з жертв якої став Лесь Биков, який 21-го жовтня рішився на крайній крок і перейшов до міліції, щоб вийти з України. Тепер він перебуває в таборі ООН для вітківців під Будапештом.

Те ж саме відбувається в інших містах України. Наприклад, у Житомирі в наслідок брутального поводження підполковника міліції Самарського з 39-річним членом УГС Михайлом Меленіським, в останнього стався інфаркт і він помер 19-го жовтня. Причиною цього стало те, що 15-го жовтня під час мітингу Меленіський ніс блакитно-жовтий прапор.

У Києві 29-го жовтня під час екологічного мітингу особи в цивільному одязі й брутально заштовхнули в автобус Льва Кучерова та Олександра Яблонського. Кучерова кинули під сидіння і, ставши йому колінами на голову, били. Яблонського кинули на спину і один з нападників сів на живіт і душу його, переламав ліву руку. Потім привезли їх побитих до відділення міліції, поставили біля них пляшки шампанського і почали знімати на відео, заявивши, що знімають для „Вечірного Вісника”.

В Херсоні 7-го листопада особи в цивільному одязі на членів Херсонської філії УГС Степана Гуру та Миколу Реджуна. Відвели їх до міліційного відділення, конфіскували 500 примірників незалежних видань, мегафон і помістили до різних камер. Згодом повернулися, С. Гуру жорстоко побили й кинули до автомашини, де вже сиділо четверо невідомих. Ті відвели його з безлюдне місце за 50 кілометрів від Херсону й зі словами „Ми вас схоплюємо, стреляти будемо!” імітували розстріл. Потім сіли в авто й поїхали геть. Добравшись до Херсону, С. Гуру звернувся до лікарів, ті зареєстрували факт побиття, але довідку видали побитим. Реджунові у міліції пригрозили розправою й випустили. С. Гуру за останні три місяці затримували щотижня, засуджували багато разів до грошової кари, а тепер почали погрожувати вбивством.

Таких випадків можна перерахувати багато. А тим часом керівник КГБ Крючков з високих трибун заявляє, що працівники КГБ не займаються антиконституційною діяльністю.

(Закінчення на стор. 3)

Папа запропонує М. Горбачову відновити відносини

Ватикан. — Як повідомив репортерів представник Ватикану Гоакін Наварро, під час зустрічі з Михайлом Горбачовим у п'ятницю, 1-го грудня ц.р., Папа Іван Павло II запропонує відновити відносини між Кремлем і Ватиканом, перервані в результаті Жовтневої революції в 1917 році. Це буде перша зустріч Папи зі союетським вождем такої ранги за всю історію більшовицької влади.

М. Горбачов прибув у Рим в середу, 29-го листопада. У п'ятницю він проведе дві години у Ватикані, де йому і його дружині Раїсі буде влаштовано урочисте прийняття. На авіаційній, яка триватиме коло години, будуть присутні перекладачі обох сторін, але Папа Іван Павло II, який знає російську мову, можливо обійдеться без їх послуг.

Потім Папа і Горбачов виступлять на італійській телевізії. Советський телевізій буде надана можливість передавати їх промови.

За словами Наварро, справа про відновлення відносин буде займати важливе місце у переговорах „Святий Престіл шукає можливості встановлення якихось перманентних, стабільних зв'язків”, — сказав він. Наварро заявив, що горворити про конкретну форму таких відносин передчасно, але зауважив, що до встановлення дипломатичних відносин між Ватиканом і Вашингтоном у 1983 році З'єднанні Стати представляли особистий представник американського президента.

Наварро позитивно висловився про курс Горбачова на деяку лібералізацію релігійного життя в СРСР, але наголосив, що „не всі проблеми вирішені”, і що Ватикан чекає поки Верховна Рада, нарешті, прийме закон про релігію, який дасть можливість різним віруючим відкрито визнавати свою віру і практикувати її, не побоюючись репресій. Ватикан має надію, що новий закон відкриє дорогу до легалізації Української Католицької Церкви, забороненої Сталіном у 1946 році.

„Роками велись розмови про діалог між християнами і марксистами”, — сказав речник міністерства закордонних справ СРСР Геннадій Гарасимов, який прибув у Рим для підготовки візиту. — На цей раз такий діалог стане реальністю”.

Як передає пресове агентство Асоційтед Пресс, УКЦерква була силою прислана до Російської Православної, яка втратить сотні храмів, якщо буде легалізована Українська Католицька Церква. На Українці, за західними даними, проживає не менш як 4 мільйони католиків. У суботу, 25-го листопада, Папа Іван Павло II прийняв представника Православної Церкви Митрополита Ювеналія і обговорив з ним статус уніятства в Советському Союзі.

Католицька Церква відіграла важливу роль у подіях, що відбулись останніми місяцями в країнах Східної Європи. До своїх останніх досягнень Ватикан зараховує те, що він зміг призначити єпископів у Литві, Білорусії і Чехословаччині, відновив офіційні відносини з Польщею і в принципі договорився про те ж з Мадярщиною.

У СВІТІ

ЗАХІДНОНІМЕЦЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ повідомила, що канцлер Гельмут Коль формуватиме план можливого возз'єднання Німеччини, який складатиметься з трьох етапів. При цьому він підкреслює, що возз'єднання не може відбутись раптом. Східнонімецькі керівники партії і уряду відкидають ідею возз'єднання, хоч деякі комуністичні лідери Східної Німеччини недавно зацікавилися ідеєю „союзу двох держав”. Згідно з планом Коль, першим кроком повинні стати вільні вибори у Східній Німеччині, другим — створення об'єднаних комітетів для координації економічних, екологічних та інших справ і, в кінцевому підсумку, відбутись возз'єднання. Пресовий секретар уряду Західної Німеччини Ганс Кляйн повідомив, що Коль обговорить справу возз'єднання Німеччини у телефонічній розмові з президентом ЗСА Джорджем Бушем.

ЗАКІНЧИЛАСЯ П'ЯТИДЕННА візита прем'єр-міністра Польщі Тадеуша Мазовського в Советський Союз. У понеділок, 27-го листопада, був підписаний спільний комунікат, в якому сторони зобов'язуються до вічної дружби, бажають взаємних успіхів і обіцяють тісні співробітництва. В тому ж комунікаті сказано, однак, що Польща і Советський Союз вірять у вирішення „катинської справи”, хоч для всього світу, крім советських властей, справа ця давно вичислена. Мова йде про масове вбивство чехами у 1940 році в Катинському лісі, недалеко від Смоленська, 4,000 польських старшин, які опинилися на советській території після поділу Польщі між СРСР і гітлерівською Німеччиною. Москва досі не хоче визнати, що вчинила цей злочин. В неділю Т. Мазовський побував у Катині. „Спочивайте в мирі”, — сказав він, схиливши голову коло восьмиметрового дерев'яного хреста на місці одного із поховань.

У СТОЛИЦІ БЕЛЬГІЇ Брюсселі оголошено про підписання попередньої угоди про співробітництво Європейської економічної спільноти зі Советським Союзом. Подробити угоди не опубліковано. Перші договір набере сили, його повинні схвалити всі 12 членів Спільного ринку. Виступаючи на пресовій конференції, влаштованій після підписання угоди, керівник відділу внутрішніх відносин Спільного ринку Франс Андрессен сказав: „Переговори були успішними і плодотворними”. Він наголосив, що після того як 25-го червня 1988 року Спільний ринок підписав з Радіо Економічної Взаємодопомоги (РЕВ) угоду про співробітництво, підписані ще три угоди з країнами РЕВ: Мадярщиною, Чехо-Словаччиною, Польщею. Угода з СРСР — четверта. Повідомляють, що Східна Німеччина також має намір приступити до переговорів зі Спільним ринком про взаємне співробітництво.

ВЕЛИКА МОЛОДІЖНА організація Східної Німеччини — Спілка вільної німецької молоді (німецький комсомол), яка нараховує у своїх рядах понад два мільйони осіб, оголосила про припинення всяких офіційних зв'язків з Комуністичною партією і висловила підтримку демократичним перетворенням в країні. Крім того комсомольці Східної Німеччини дали зрозуміти, що відтепер не будуть представляти всю молоді Східної Німеччини. Пояснюючи розрив молоді Східної Німеччини з комуністами, новий президент німецьких комсомольців Франк Тюрковський підкреслює, що останнім часом молоді виходять зі складу організації буквально натовпами. Офіційний орган комуністичної преси, газета „Нос Дойчлянд” повідомляє, що рішення Спілки вільної німецької молоді порвати з комуністичною партією може поставити під загрозу майбутнє молодіжних груп в Східній Німеччині.

КОМУНІЗМ ПРОВАЛИВСЯ В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ

Прага, Чехо-Словаччина. — Комуністичний уряд Чехо-Словаччини майже щільково скапітулював перид опозицією, прирікаючи зрештись свого 41-літнього монополію в політичному правлінні країни та допустити до нового кабінету міністрів некоммуністів. Обрання нового кабінету має відбутись вже в наступну неділю. Святкування з приводу упадку старого режиму тривають далі по цілій країні, яка приготувалась до формування нової некоммуністичної системи.

Уряд Чехо-Словаччини також погодився на ряд вимог опозиційного руху: занехати обов'язкове навчання марксизму-ленізму в університетах, більший доступ для опозиції до засобів масової інформації та право на публікування свого щоденника, також обіцяно випустити всіх політичних в'язнів, як і покликання до життя комісії для розслідування побиття студентських демонстрантів на вулицях Праги 17-го листопада ц.р.

Всі ці зміни проголошено після того, як відбулася двогодинна зустріч між членами тимчасового уряду і Вацлавом Гавелом, відомим дисидентом, що став на чолі провладу опозиційної групи, яка створилася тому два тижні під назвою „Громадський форум”.

Влада М. Кучмак промощує дорогу легалізації УКЦеркви

Лондон (Т.Д.). — Лондонський періодик „Таблет” в числі з 4-го листопада ц.р. подає таку інформацію: „Щого тижня започатковано в Британії кампанію за легалізацію УКЦеркви. В середу на сесії парламенту промовляв шойно настановлений Апостольський Екзарх для католицької-українців у Британії, Єпископ Михайло Кучмак. Він говорив на тему історії і теперішньої ситуації УКЦеркви в Україні, яка має нараховувати біля п'яти мільйонів вірних. Член парламенту Дейвід Алтон, звітував про свою поїздку в Україну та його розмови з провідниками Церкви й активістами. Є надія вплинути молитвами та політичними заходами на лідера СРСР Михайла Горбачова, який має зустрітись цього місяця з Папою, щоб легалізувати УКЦеркву, яка була визнана незаконною в 1946 році. Кардинал Гіом має взяти участь в екуменічному Молебні в українській католицькій катедрі в Лондоні. Ці заходи пов'язані з акціями ювілейного комітету, метою якого є поборювати переслідування УКЦеркви. Акцію що започаткував член парламенту Алтон ще 1987 року”.

Більше інформації про ці заходи в Лондоні подає лондонський періодик „Юніверс” з 12-го листопада ц.р. піднаголовком „Скажи Москві, що Церква мусить бути звільнена”. Там надруковано: „Натиск британського уряду може принести свободу Українській Католицькій Церкві. Член парламенту Дейвід Алтон започаткував нову акцію в парламенті з метою, щоб уряд натиснув на Москву, щоб вона скасувала заборону на існування української Церкви, яка триває вже 43 роки. Член парламенту Алтон каже, що Москва мусить скасувати свою настанову, заки буде там гостити в 1991 році конференцію про людські права, бо інакше це була б шахрада. Це теж нагода для уряду Британії сказати Кремлю: „Змініть свою поведінку, бо інакше ми не візьмемо в конференції участі”. Український екзарх Апостольської Столиці у Британії, Єпископ Кучмак, назвав свою країну, великою плямою на політиці Горбачова, якщо йдеться про релігійну гласність. Відносно Української Церкви є кончева як знак, що перебудова є реальною дійсністю”.

Член парламенту Д. Алтон, коментуючи слова советського амбасадора у Відні, який сказав, що українським католикам буде незабаром привернена Церква, якої позбавив Сталін 1946 року, заявив: „Це надзвичайно добра вістка, коли правдива; але вона вимагає потвердження від Кремля, а представник міністерства закордонних справ додав, що переговори зі советами про людські права включають питання легалізації УКЦеркви”.

В АМЕРИЦІ

ВЛАДИМІР ВОЙНОВІЧ, АВТОР відомого сатиричного роману „Життя та незвичайні пригоди Івана Чонкіна”, гостював у Нью Йорку щоб представити свою нову книжку „Хутряна шапка”. Автор сказав, що він ніколи не хотів бути сатириком, лише реалістично відтворювати життя, але сатира і реалізм це одне й теж, особливо коли советська дійсність є сатиричною дійсністю”. Новий роман „Хутряна шапка” також повний гумору з гірким присмаком, за словами автора, це абсолютна реалістична історія з советської дійсності. Головним конфліктом книги є рішення Спілки письменників виділити кожному письменникові на зиму по одній хутряній шапці. В. Войнович живе та працює у Мюнхені від 1980 року, де у першій своїй сатирі, написаній в еміграції „Москва 2042” автор змальовує свою батьківщину, де панує нова система, яка в дійсності є старою, але під новим прапором. Письменник висловлює побоювання, що це і є справжнє майбутнє советської системи: „Советський Союз має дуже мало шансів на успіх у новому процесі, але дуже багато — на катастрофу”.

НОВИЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ ЗАКОН, який забороняє житлову дискримінацію у відношенні до сімей з дітьми, викликає велике незадоволення багатьох тисяч громад пенсіонерів та населення похилого віку, що створили свій власний світ у житлових комплексах. Цей закон ввійде у дію в березні наступного року та на думку переважної більшості старшого населення зруйнує соціальну підставу їх громади. Щоб оминати конфлікти між поколіннями, в новому законі є параграф, який встановлює конкретні вимоги до житлових комплексів для сеньйорів.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЧЕНІ та спеціалісти мають надію, що ЗСА випередять Європу та Японію у розвитку та створенні телевізійного нового типу з чітким екраном, базованим на електронних сигналах. Д-р В. Расселл Ньюман з Массачусетського технологічного університету висловив свою впевненість у створенні телевізії майбутнього та радість з того, що американські вчені мають можливість стати на чолі нової компютерної технології. Вчені Японії та Європи концентрують свою працю на удосконаленні подібного сигналу, який введовзі може стати застарілим.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ УГС

• 8-го жовтня у Стебнику на Львівщині в Будинку Культури на зборах громадян було ухвалено спорудити пам'ятник Т. Шевченку в центрі міста на площі Конституції, а саму площу переіменувати на площу Тараса Шевченка. Проте 14-го жовтня всупереч волі громадськості голова міськвиконкому Гореславський наказав на згаданому місці встановити гранітну плитку із написом „Тут буде стояти пам'ятник Леніну” і на цілу ніч виставив біля неї варту з двох міліціонерів. Наступного дня на площі відбувся стихійний мітинг стебницьчан. Обурені жителі міста одностайно засудили затию партійної влади й висунули вимогу забрати бюлєнірську плитку з площі.

• Як відомо, на додаткових виборах народного депутата СРСР у Калуській виборчій окрузі Івано-Франківської області 15-го жовтня переконливо переміг Дмитро Павличко. До попередніх повідомлень про х. виборчу кампанію додаємо вістку з Рогатини. Тут місцева влада, що хотіла просунути в депутату свого ставленника, пробувала перехопити ініціативу на передвиборчому мітингу, що зібрав на стадіон „Автомобіліст” біля 10,000 осіб. А коли на їхнє не вийшло, через годину після початку вимкнули мікрофони. Але на заклик голови місце-

вого неформального товариства „Дзвін” Бойкевич присутні вирушили спочатку на місцевий цвинтар, де чудом зберігся великий пам'ятник січовим стрільцям, поклавши квіти й помітилися, а потім перейшли до пам'ятника Шевченку, де мітинг тривав до 11-ї години вечора. Серед виступаючих були й члени УГС, зокрема недавній політязень з Івано-Франківської Богдан Ребрик. Ще одна характерна подія з мітингу: секретар рогатинського райкому партії Юрчак публічно заявив, що покладає на стіл партвоток, якщо в Рогатині з'явиться хоч один синьо-жовтий прапор. 32 рази доводиться самовпевненому функціонеру повторити цю операцію з партвотком, бо саме стільки прапорів майоріли над головами мітингувальних.

• 15-го жовтня у Рівно-Франківській області на майдані біля стадіону „Авангард” відбувся п'ятитисячний несанкціонований мітинг протесту проти антидемократичних положень законопроекту про вибори. Представники рілівської організації НРУП та рілівської філії УГС два рази давали заяву, щоб дозволити провести мітинг, але отримали відмову. Тисячі рілівчан та гостей ішли на мітинг. На підступах до стадіону міліція у кількох місцях загордила шлях. Біля самого стадіону ви-

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
 Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2206

Бюро УНЧ у Вашингтоні: (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
 Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
 UNA members 1 year — \$15.00, Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
 Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

3 очима на Мальту

Коли 31-го жовтня одночасно у Вашингтоні і Москві оголошено, що у днях 2-го і 3-го грудня цього року відбудеться зустріч президента Джорджа Буша з Михайлом Горбачовим на військовому кораблі біля острова Мальта на Середземному морі, — Буш заявив, що ця зустріч призначена для "взаємного розуміння" і тому ділові справи будуть обговорюватися на наступній зустрічі з початком 1990 року. Але тим часом сталися події, які заскочили і Буша і Горбачова. Провалився Берлінський мур і вирінула проблема з'єднання двох частин поділеної Німеччини, з яких кожна належить до іншого політично-військового блоку. Провалився сталінізм у Чехо-Словаччині і Болгарії. Свого часу Горбачов говорив про "одну Європу від Атлантики до Уралу" — тепер ніби наставала реальніша можливість такої Європи. У Советському Союзі продовжується економічна криза з відсутністю предметів найпершої потреби і хоч советський міністр закордонних справ Едвард Шеварднадзе з обуренням відкинув сугестію щодо допомоги від Америки — СССР такі страшенні потреби цієї допомоги — доставки збіжжя на дальній кредит, доставки машин і тих предметів, що їх Європейська економічна спільнота та Японія постачають вже Польщі й Мадяри. Тому трудно уявити собі, щоб у таких сучасних обставинах дводенні розмови лідерів двох суперпотуг обмежились до виміни куртуазних компліментів та обмірковування погоди.

Журналісти підхопили мовну схожість "Ялта" і "Мальта" і пречисленні коментарі на тему цієї першої зустрічі Джорджа Буша з Михайлом Горбачовим висловили одностайне бажання, щоб Мальта не була похожа на Ялту. Навпаки, світ очікує, щоб на цій зустрічі біля Мальти бодай частинкою направили лихо, що їх заповдиля всьому світові Ялтинська конференція з 1945 року. Ілюстрований журнал "ЮС НЮЗ енд Ворлд Репорт" з 4-го грудня 1989 року приніс велику світлинку учасників конференції у Ялті. У першому ряді цієї світлини сидить посередіні сходований навілаліка Франклін Делано Рузвельт, по його правому боці насулплений Вінстон Черчилль, по лівому — у плащі з лагонами і шапці на голові — Йосиф Сталін. Позаду Черчіла можна пізнати високу елегантну постать лорда Ідена, тодішнього британського міністра закордонних справ — похмору фізіономію советського міністра закордонних справ Вячеслава Молотова в капелюсі і американського амбасадора у Москві Аверелла Гарримана. Між отими невіддільними постатями певне є й радник Державного департаменту, головний дорадник Рузвельта, Альжир Гісс, якого згодом здемаскували, як советського агента. Головними поставами Ялтинської конференції був поділ світу на сфери впливів ЗСА і СССР та на вільну демократичну і поярмлену комуністичну частини розділені залізною завісою. Конференція біля Мальти мала б ті основні Ялтинські постанови скасувати.

Захитання комунізму в Європі, гостра економічна криза в СССР і тамошні свободолюбні національні рухи — створили для Буша добру кон'юнктуру для такої конференції з Горбачовим. Буш виступає з позиції сили — Горбачов з позиції слабості і словесна большевицька бундючність не всилі перекресити цієї очевидної дійсності. Помагає теж Бушеві недавня катастрофа літака в Сальвадорі, який летів з Нікарагуа з вантажем советської зброї, призначеної для комуністичних партизанів. Це немаче схоплення на гарячому — наявний доказ, що Москва далі постачає зброю Кубі й Нікарагуа, які є немаче посередниками між СССР і комуністичною авантюрою, в Сальвадорі. Державний секретар Джеймс Бейкер, який напевне товаришав Бушеві на Мальту, заявив недавно, що в переході від "політики стримування до політики співпраці з СССР" ідеться не тільки про економіку, про советську перебудову, але й про співпрацю на європейському континенті й у Центральній Америці. Розмови на конференції в Мальті будуть напевне засекречені, але було б дивною річчю, як би не заторкнено там проблем вічної збройної експансії комунізму на американському континенті. Правда, Горбачов помістив у "Правді" довгий елябрат на тему вічної тривалості комунізму в Советському Союзі, але це не зупинить процесу замирання комунізму і не піднесе в очі Заходу вартості лідера імперії. Читаємо, що Буш годинами розмовляв телефоном з Маргарет Тачер, Франсуа Миттераном і Гельмутом Коелем про спільний фронт у відношенні до Горбачова. Нема сумніву, що такий спільний фронт існує. Зустріч біля Мальти буде вже 18-ою конференцією на вершинах у ЗСА і СССР. Ні одна з них не викликала світ з його недуг. І ця найближча конференція не принесе спасення світові. Це тільки пренавіки американські ліві ліберали захоплені великим реформатором Горбачовим і прив'язують до розмов із ним величезне значення. Мальта не принесе чуда, але буде доброю подією для добра світового миру.

У газеті "Католік Твин Сірікл" з 12-го листопада ц. р. у обширній статті п. з. "Папа і Горбачов", вічна-віч, Джонатан Локсмур інформую читача про зустріч Папи Івана Павла II з Горбачовим, яка відбудеться 1-го грудня ц. р. у Ватикані й про положення Католицької Церкви в СССР, присвячуючи багато місця Українській Католицькій Церкві.

Автор каже, що вперше в історії, найвищі представники двох сильних запальних протилежних поглядів на світ стрінуться лицем в лице у приязній дипломатичній зустрічі. Це буде момент, багатий в символізм, але, водночас, відповідальна нагода змінити життя і долю.

У Ватикані приготування до цієї зустрічі йдуть від літа 1989 року, тобто від дати листування між Горбачовим і Папою.

Обидві сторони мають причину бути оптимістами. Для Горбачова ця зустріч принесе підтвердження визнання советським урядом нової настанови до релігійних згруппувань, що минулого року виказалося офіційною підтримкою святкування Тисячоріччя. А Папа може здобути відповідні концесії для католиків. Ця зустріч підтвердить готовість Церкви співпрацювати зі всім керівництвом, яке зберігає етичні норми і дозволяє Церкві мирно виконувати свою місію.

Найменша позначка і жести, що його зробить Гор-

Роман Голяйт

ЗУСТРІЧ ПАПИ З ГОРБАЧОВИМ І УКЦЕРКВА

бачов під час зустрічі, будуть важливими для 10-мільйонної католицької У ССР. Дж. Локсмур стверджує, що за останній рік советський уряд зробив значні концесії для визнавши релігії. Більшість осіб, що їх арештовано, або заслаано, на підставі закону про релігію, звільнено, більше як 3,000 замкнених і сконфіскованих церков відновлено, дозволено на видавництво, навчання і провадження харитативної праці.

Нічого дивного, — продовжує Локсмур, — що з цих полеглих, найбільше користає сильна 40-мільйонна Російська Православна Церква. Її патріарх з ослідком у Москві, традиційно покірний у підтримці советської закордонної політики й неутралий щодо советських внутрішніх практик. Із 1,610 нових зареєстрованих в 1988 році парохій у СССР — 1,244 було православних, а тільки 71 католицьких.

З наступним роком приймуть новий закон, на підставі якого, всі віровизнання будуть трактовані однаково проте, — стверджує автор, — деякі дискримінаційні елементи залишаться з політичної та історичної причин.

Горбачов хотів би радше бути ввічливим і дати Церкві концесії, ніж погрожува-

ти переслідуванням. Одне слово, він хоче советської контролю над Католицькою Церквою, так, як є під цю пору в Білорусії й Литві, а там, де Горбачов уважає, що Церква заблизько солідаризується з націоналізмом, сепаратизмом і політичною опозицією, як це має місце з переслідуванням українських католиків східного обряду, — ситуація, мабуть, залишиться і далі такою. У Литві, дозволено повернутися єпископу Степановичу після 27-річної заборони до його архидієцезальної катедрі у Вільнюсі, (що протягом 38 років була галереєю картин), а його відправу в ній передавано через советське телебачення. У Білорусії двома мільйонами католиків, вперше після закінчення Другої світової війни, призначено католицького єпископа Тадея Кондратовича. Ще рік тому поліція забороняла там церковні відправи.

В Україні, другий по величині советський республіки, в якій сконцентровано більшість важкої індустрії і сільськогосподарської промисловості, Римо-католицька Латинська Церква правно визнана. Але, її вітків, українські католики східного обряду, які є льоаяльні до Риму, хоча затримали православний обряд, від часу коли у 1596 році з'єд-

налися з Римом, їх за наказом Йосифа Сталіна насильно включено в 1946 році в Російську Православну Церкву.

Хоча Українську Католицьку Церкву східного обряду розв'язано, вона продовжує існувати в підпіллі зі своїми священниками, що служать до Богослужень і які наражаються на арешт і переслідування за нелегальну діяльність у засекречених парохіальних громадах. Живучість Церкви визнано за кордоном і з того часу справу українських католиків східного обряду загально підтримують провідники західної Церкви, включно з Папою.

Практикуючі члени Церкви нараховують сім мільйонів із 50-мільйонного числа українського населення. Безупинні протести привели становити Церкви до міжнародної уваги. В травні кількох єпископів, включно з трьома українськими єпископами східного обряду, розпочали в Москві ротацийний голодовий страйк. Коли літом оформився Народний Рух України за Перебудову, щоб перевести реформи, то легалізація Церкви була однією з перших вимог на їхній листі; а коли 100,000 українських католиків східного обряду зібралися у Львові, щоб вислати петицію до Папи й Горбачова в половині серпня, то це була найбільша цього роду демонстрація.

Але, вже 1-го жовтня, чергова демонстрація поліція

(Закінчення на стор. 3)

Микола Руденко

З приводу перепоховання О. Тихого

Ось нарешті й Олекс Тихий повернувся в Україну. Повернувся не для того, щоб пошлювати стареньку матір, яка проводжала його в невинну тюрму, а для того, щоб лягти в ту ж саму землю, в якій лежить вона. Повернувся не в Дружківку, звідки його взяли чекісти, а в старовинний Київ. Його батьківщиною нині стала вся Україна.

Усі ми, хто був арештований за участь у Гельсінкській Групі, боролися за українську мову. І все ж вона, мова народу нашого, не знає завітшого оборонця, ніж Олекс Тихий. Практично в нього не було іншого криміналу, аніж його безкомпромісний статті й листи на захист української мови. Він посилав їх до советських газет, до вищих учбових закладів і міністерств. В них ішлося тільки про одне — про те, що в доньчаних селах, де люди розмовляли й розмовляють українською мовою, влада всюди закриває українські школи. Тихий, педагог і філософ, сприймав це державне свавілля як свою особисту трагедію. І водночас трагедію українського народу.

Дозвольте нагадати слова, які я сказав про Тихого майже чотирнадцять років тому — тоді, коли ми сиділи поруч на лаві підсудних перед бездумними яничарами, котрих держава Брежнєва-Щербицького уповноважила бути нашими суддями. Це було в Дружківці, на батьківщині Тихого. Ось що я тоді мовив про нього в своєму останньому слові:

„Для оцінки суспільства — прогресивне воно чи регресивне — існує тільки одне мірило: свобода слова, свобода інформації. Інших критеріїв немає, бож не про мурашник мова, працю

якого також високо шанують — мова про людське суспільство — це Слово. Або, як сказав Олекс Тихий, який сидить поруч мене: „Мова народу — народ! Це знаменні слова, святі слова. ...Тихий — філософ не тільки згідно з дипломатом Московського університету. Тихий — філософ усім своїм єством“.

Коли я казав це про Олекс Тихий, я думав не тільки про його останній арешт, але й про перший. Подумайте, люди добрі: в році 1957, коли сталінських політ'язнів реабілітували сотнями тисяч, а тих, хто спромігся вижити, випускали із в'язниць — Олекс Тихого засудили до семи років концтаборів. І він це покарання відбув повністю. За що ж до нього така лють і з боку московської держави — уже не сталінської, а хрущовської? За те ж саме, що й лють і з боку держави брєжнєвської: за любов до української мови, за послідовні намагання оборонити її від загибелі. А разом з тим оборонити від загибелі українську націю. Як бачите, в Кремлі може все докорінно мінятися — о крім одного: русифікаторської політики стосовно України.

Я вважаю Тихого філософом за покликання не лише тому, що він значно раніше від мене побачив, що не до бру якості Кремля, а ще й тому, що Тихий зумів поставитися по-філософському до життя і смерті. Він шлоком свідомо прирік себе на мученицьку смерть в ім'я порятунку української нації. Він знав, що загине, і ще тоді, коли стояв перед брутальним брєжнєвським судом. І саме тому, що українська нація має таких полум'яних героїв — вона безсмертна.

Темна нічка
 Гори укрила,
 Радість і смуток
 Все покорила.
 Яблуня пишна
 Листки породила,
 Тихо на плечі
 Гілля спустила,
 Місяць виходить
 З-за темної хмари.

Дівча у потоці
 Чека собі пари.
 А я самотній
 Сиджу у садочку.
 І серденьку крають
 Гіркий думочки.
 Чому, моя Ненько,
 Щаслива не станеш,
 Вільно і гордо
 У світ Ти не глянеш?!

Євген Друк, Україна

Українська символіка

Прапоре наш, символе величній!
 Назавжди в гармонію краси
 Синє небо й жовтий лан пшеничний,
 Поснавши, істинним сси!

Тризубе, ти шану волі цюру
 У своїй стилістичній обрі.
 Геральдичний знак Володимира
 Гербом України став навк.

В цих словах і пісня солов'їна,
 І пророка полум'яний зов...
 Друзі, „Ще не вмерла Україна“!
 — Наша ненька, вірна любов!

Мирон Мастикаш

В останніх десятиріччях, особливо в останніх роках, на світовому ринку почали зростати ціни на цукор від 8 до 12 центів на фунт річно, а цього року вже 15 центів.

Головна причина — це спад продукції з одного боку, а зростаюча консумція з другого. Світова консумція цукру на кінець серпня 1989 року — 107 мільйонів метричних тонн, а продукція — 106 мільйонів метричних тонн. Німецькі рафінерії цукру передбачають на кінець цього року консумцію 109.5 мільйона метричних тонн, а продукцію — 106. Ціни на світовому ринку останніми роками зростають, з одного боку, через збільшення від чотирьох років імпорту цукру Советським Союзом, а з другого, через зменшення від трьох років експорт з Бразилії.

Советський Союз, найбільший продуцент цукру в світі, на кінець серпня 1989 року випroduкував 9.4 мільйона метричних тонн, головну цукрового буряка з України; в боротьбі з пиянством від 1984 року, не лише спричинив брак цукру, але збільшив пиянство. Споживання альгоголю в СССР, яке від десяти років зросло було спричинником усього роду зловживань — злочинів, крадіж, рабунків, спекуляцій, чорного ринку, порнографії, розводів, різного роду недуг, смертності і зменшення віку, через прогину захитало економічний стан країни. Генсек М. Горбачов, ліквідуючи в 1984 році п'ять міністерств в боротьбі з пиянством, заря-

Андрій Бук

ЗРОСТАЮТЬ ЦІНИ НА ЦУКОР

див зменшити крамничі, час і подлин продажу альгоголевих напиків. В наслідок того громадяни почали нелегально продукувати свій альгоголь-самогон, головну з цукру, що спричинили брак його в крамничих. Уряд спершу обмежив продаж приділу цукру, а коли не зважаючи на це його бракувало, почав імпортувати щорічно більше цукру. У результаті Советський Союз втратив не лише мільйони рублів доходу з продаж альгоголю, але збільшив пиянство, яке спричинилося до підвищення злочинств. Останнім часом урядові чинники повідомили, що через пиянство зловживання, крадіж, чорний ринок, наркоманію, розвод і проституцію 1989 році зросли на 3.9 відс.

Бразилія, другий найбільший продуцент цукру в світі, від трьох років зменшує свій експорт, через зживання цукру для продукції альгоголю до автомобілів. Продукція цукру на кінець серпня 1989 року — 8 мільйонів метричних тонн (на рівні з Кубою), експорт 1.5 мільйона метричних тонн, цього року сподівана 6.9 мільйона метричних тонн, експорт всього 650,000 метричних тонн, 60 поверх 50 відс. автомобілів зживає альгоголь замість бензину, альго брак, а імпорту задорний.

Продукція цукру в ЗСА на кінець серпня 1989 року — 6.6 мільйона метричних тонн (четвертий по величині

ні продуцент цукру в світі), споживання 7.5 мільйона метричних тонн — далі зростає, через зживання цукру до напиків і різного роду цукрових продуктів. В історії американської цукрової індустрії, починаючи від депресії, ціни на цукор міналися — зростали, бо с рамовані законом. Цукровий закон з 1934 року підніс ціну на цукор, через обмеження імпорту і зменшення продукції. Під час Другої світової війни закон зрівняно, а в 1974 році його знесено і ціни на цукор впали. В 1974 — 1981 роках ціну на цукор знову піднесено. Уряд дав фермерам-рафінеріям цукру безвідсоткову позичку і стабілізував ціну, а в 1982 році встановив тарифи на імпортований цукор і підніс ціну на місце-віти. Громадяни платили 60 центів більше за п'ять фунтів цукру, а також вищі ціни за цукрові продукти. Через нову програму вісім плантацій цукру зліквідовано, продукція цукру впала на 35 відс., звільнено багато робітників, головну через драстично зменшений імпорту нерафінованого цукру, ціни на цукор сильно зросли і підприємства, що зживали цукор до продуктів („Кока кола“ тощо) замість цукру почали зживати кукурудзний сироп. Істотно зменшився експорт цукру до 27 країн Третього світу і Латинської Америки, з 700,000 метричних тонн у 1982 році до 183 у 1988 році. Зменшений на 40 відс. імпорту цук

ру з Домініканської республіки, змусив її заключити трирічний договір доставки цукру до СССР, найбільшого від трьох років імпортеру цукру в світі, а надвишка нерафінованого цукру — до Китайської Народної Республіки. Департамент сільського господарства платив фермерам 18 центів більше від одного фунта цукру і давав допомогу, щоб змагалися 153,000 метричних тонн цукру. Нині уряд розробляє нову програму цукрової індустрії, зменшує допомоги-позички фермерам, яка зменшить ціну на цукор і продукти на довшу мету заощадити консумерам більший долярів.

Не зважаючи на те, що ціна на цукор є рамована законом, зменшені субвенції і останнім часом зменшується споживання цукру, бо шкодить людському організму, тобто зле ділає на нервову систему, руйнує артерії і шкодить на серце (тому зросло споживання меду, який не лише дієтично лікує, але продовжує вік людини), фермери далі перекладитимуть на цукрові рафінерії, збільшуватимуть посівну площу цукрового буряка, бо сильно зростає зживання цукру в харчових продуктах: морозиво, йогурт, майонез, „Кока кола“, тіста, вторе збільшить їх ціни і дасть фермерам більший долярів доходу, а як його забракне, чи зростуть ціни, зживатимуть сік з кукурудзи. Уряд далі даватиме фермерам-власникам рафінерії цукру, які становлять всього один відсоток аграрної культури, субсидії і позички.

о. проф. д-р Ігор Мончак

ПОДІЙ В УКРАЇНІ І ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

Робити підсумки сучасних подій в Україні зовсім передчасно. Вони розвиваються так несподівано і таким швидким темпом, що не лиш годі передбачити їх вислід, але навіть тяжко стежити своєчасно за їх розвитком. Все ж таки тепер можна відзначити головні їх характеристики, а навіть провідні принципи.

Безперечно, що основною сучасною подією в Україні є установчий з'їзд Народного Руху України за Перебудову (НРУП), переведений у Києві 8-го — 10-го вересня 1989 року. З'їзд понад тисяча делегатів з усіх майже областей України і з-поза України, умандатованих місцевими вічними чи зборами, був таким всенародним виявом волі народу, який своєю мандатністю і соборністю перевищує навіть визвольні з'їзди 1917-19 років. Тому інституція НРУП базована на такій широкій соборній і мандатній основі, є найкращим виявом сучасного стану на всьому просторі України. Крім цього, цей стан утримуваний в інституції НРУП мас форму стабільності незалежної від зміни осіб і настрів. Кожна інституція з своєї природи є довготривалою і тому її принципи є далеко тривалішими від маніфестів чи заяв навіть найвищих одиниць або принагідних зібрань.

Безперечно, що основні принципи НРУП утворилися під впливом сучасних зовнішніх обставин, особливо при наявності сильної советської імперії в мирні часи. Зовсім відмінні були обставини визвольних з'їздів з-перед сімдесяти років. Та які не були б причини прийнятих принципів НРУП під теперішню пору вони є напрямними для цього визвольного процесу України.

І першим основним принципом є прийняття за підставу існуючого стану і законів держави. У 68-й точці Статуту НРУП сказано: „Народний рух України за Перебудову як громадсько-політичний рух, можливість утворення й існування якого гарантована статтею 49 Конституції Української РСР, є ланкою політичної системи Української РСР“. А в 6-й точці Статуту стверджу-

но: „Рух як громадсько-політична організація діє в межах Конституції (Основного Закону) Української РСР та законів Української РСР відповідно до своєї Програми та свого Статуту“.

Навіть в уживанні національної символіки покликаються на закон. Напередодні з'їзду відбулася пресконференція, на якій „кандидат юридичних наук Голова-ний“ зачитав закон... і отстогував, що закон її не забороняє“. („Свобода“, ч. 172). Кого ж НРУП не проповідув революцією, але радше „альтернативну еволюцію“. Метою цієї еволюції є „перебудова“ до такої міри, що з комунізмом ледве чи залишились би хоч назва. От так я ствердив великий дипломат В. Черчилль, що коли опозиційна партія приходить до влади, то вона не усуває попередніх законів, але на тих законах будує своє. Чи як сказав Володимир Яворівський у редакції „Свободи“ (ч. 204 — 1989): „Сьогодні не ракетами, не кірасами, а державним розумом здобувається воля. Ми не мали державних мук... Але тепер цей державний розум формується у НРУП...“.

Ця „альтернативна еволюція“ не є притаманна лише провідній НРУП чи середовищеві Яворівському. Нею кермується також Українська Гельсінкська Спілка, що є більш радикальним крилом Руху і перед його зформуванням була, за словами Миколи Руденка, найширшою репрезентативною українських сил відродження. У самій назві Українська Гельсінкська Спілка від свого заснування 1976 року покликала на Гельсінкський договір з 1975 року, яким затверджено сучасні не зовсім правильні кордони Советського Союзу.

2. Виходячи з сучасного стану України, сили відродження мусили брати теж під увагу теперішній стан заселення УССР. Згідно з переписом з 1979 року, з 52 мільйонів населення УССР 12 мільйонів подало себе за росіян, себто 23 відсотки, а до цього ще 5 мільйонів українців подало російську мову за свою матірню. Тож не дивно, що на установчому з'їзді НРУП з числа 1,109 делегатів українці становили 90 відс. Натомість було 77 делегатів росіян, себто 7 відс., а на решті 3 відс. складалося 29 делегатів від десяти інших національностей, які тепер заселяють Україну.

Цей принцип репрезентувати все населення України віддзеркалює сама назва НРУП. Це не є Український Народний Рух, але Народний Рух України, себто всіх

жителів української землі.

Та важливіші від етнічного аспекту був ідеологічний склад установчого з'їзду Руху. 228 делегатів з'їзду були членами або кандидатами в члени Комуністичної партії, а до цього шістьох було партійно-советськими працівниками. Отже комуністи становили 20 відс. цього з'їзду, на якому найбільш активними були члени ідеологічно протилежної Гельсінкської Спілки. З одного боку довготривалі в'язні Лево Лук'яненко, чи Михайло Браїчевський, але Василь Барладяну гостро критикували існуючий лад, але з другого боку ідеолог цього ладу Леонід Кравчук мав змогу аж двічі промовляти на з'їзді.

3. Принцип дати місце в НРУП усім жителям України ставив організаторів з'їзду (зокрема Володимира Яворівського) і його провідників (особливо Михайла Гориня) перед складним завданням: не розгубитися в шліях цього Руху. Для кожної особи, без уваги на її приналежність, є місце в Русі, якщо її діяльність вкладається в загальну програму НРУП. Це зазначено в Статуті НРУП (точка 2): „Рух відкритий для членів КПСС, членів громадських організацій та творчих спілок, які активно борються за перебудову“.

Як Рух розуміє перебудову вияснено в Програмі НРУП (точка 2): „Головною метою діяльності Руху визнає: побудову в Україні демократичного й гуманного суспільства... і створення суверенної української держави...“.

У своїй головній цілі: побудові справедливої суверенної української держави, Рух зводив (до спільного знаменника) людей, не лиш різного походження, але й різних поглядів аж намічену ціль досягнути. Були делегати з Західної України, які прямо стремили до незалежної України. Навпаки російськомовних делегатів з Донбасу відштовпував сам тризуб. Натомість київські організатори з'їзду старалися не виходити в конфлікт ані з делегатами протилежних поглядів, ані з Комуністичною партією. Ім сприяли делегати з центральних і південних областей, яких не відштовпував сирно-жовтий прапор, але настановлянням на українській мові не хотіли відпихати Донбаських шахтарів. Так то спрямовували увагу на ціль, а не на засоби збережено єдність з'їзду, чого наполегливо домогалася численна зібрана публіка.

Закінчення буде.

КРАЙОВА РАДА РОБІТНИЧИХ відносин в понеділок, 27-го листопада ц.р., офіційно звинуватила підприємство виробництва сталі „Сітістіл“ в Делавері, яке власність китайська фірма, в утискуванні робітників та упередженні до тих, що належать до профспілок. Китайська компанія „Чайніз інтерншенел траст“ у червні минулого року купила фірму „Фінікс стилс“ за 13,5 мільйонів дол. та інвестувала додаткових 56 мільйонів дол. на розбудову та відновлення виробництва. В березні цього року підприємство знову почало працювати, але керівництво відмовилося приймати робітників, які раніше працювали для „Фінікс стилс“, мотивуючи це новою технологією та недостатньою кваліфікацією робітників. Поки що „Сітістіл“ прийняло 38 колишніх робітників „Фінікс стилс“, які є висококваліфікованими спеціалістами. Загальна кількість робітників „Сітістіл“ досягати лише 350 осіб, при чому вони будуть виробляти стільки сталевих виробів, скільки у „Фінікс стилс“ продукувало 800 робітників.

Листопадові роковини в Кергонксоні

Кергонксон, Н.Й. (Р.Б.) — Тут, заходом місцевого Громадського комітету Кергонксону і околиць, відбувся у неділю 5-го листопада 1989 року в місцевій церкві виповнений церковний рік, після Служби Божої і Панахиди за полегших, концерт присвячений Листопадовим Роковинам.

Свято відкрив коротким словом д-р Олег Волянський, вітаючи присутніх, зокрема колишніх учасників проф. Романа Чучкевича, М. Кухня (який не міг явитися з причин недуги), та ред. Івана Дурбака. Після того виступили учні місцевої Школи українства окремими точками. Шкільний хор під диригентурою учительки Павлини Олександрівни при фортепіановому супроводі Софії Феліціано, заспівав „Ой, у лузі червона калина“, при чому учасники на залі слухали цей спів стоячи. Аріана Лонкевич продекламувала вірш Ліди Хадай „Свято в листопаді“, Олександр Степанишин продекламував вірш Гриця Труха „Ви знали їх, отих стрільців“, Софія Феліціано виконала на фортепіано „Де Дніпро наш“, Ліда Підлуска продекламувала вірш Галини Чорнобильської „У листопаді“, і знову шкільний хор під диригентурою учительки П. Олександрівни при фортепіановому супроводі Еви Панчишин виконав пісню „Гей, там на горі Січ іде“.

Святову доповідь виголосив учасник Листопадового Зриву і визвольних змагань, колишній січовий стрілець ред. Іван Дурбак, який поділився дуже цікавими споминами з тих бурхливих часів, що відкрили славу цю нашу військову форму. Доповідь ред. І. Дурбака, наскрізь оригінальна й глибоко вірна (він не боявся назвати винуватців нашої програми в 1917-1921 роках), закінчилася закликком пошанувати гідно найбільшого українця цього століття Митрополита Андрія Шептицького: „Першого листопада минуло 45 болочих літ, як у Львові помер найбільший український XX століття Великий Митрополит Кир Андрій Шептицький. Тож віддаймо шану гідно і достойно світлій постаті цього Великого сина України і Церкви, того, хто так свято і гідно репрезентував нашу Церкву й український нарід по цілому світі майже 50 років. Стараймося усіма силами довести до беатифікації

Слуги Божого Андрія, щоб його проголосили святым, бо він молився і молитесь за нас і нашу Церкву, і йому ми всі так дуже багато завдячуємо“.

У мистецькій частині концерту виступили: чоловічий хор „Трембіта“ під диригентурою Степана Яца, який виконав три пісні: „Іхав стрілець на війноньку“, музика М. Гайворонського; „Ой, на горі там жінці жуть“ та „Ой, видно село“ слова і музика Льва Лепкого; Євгенія Рубак продекламувала в'язанку віршів про Листопад: мішаний хор „Золотий Гомін“ під диригентурою д-ра Олега Волянського виконав три пісні: „Наші стег“, слова Ульяні Кравченко, музика Андрія Гнатюшина, „Журавлі“, слова і музика Л. Лепкого, гармонізація Олександра Кошиця, і „Вставай, Україно“, слова і музика Олександра Садовського.

Дуже примітною несподіванкою був виступ молодого співака сопрано Марії Мирослави Мандиш-Волянської (дружини д-ра Льва Волянського, лікаря і композитора), яка, при фортепіановому супроводі Соні Шерет прегарно заспівала „Масву нічку“, слова і музика Л. Лепкого; „Як давно“, слова О. Підсухи, музика Григорія Китаєвського, і „Синьо чічку“, слова В. Бобинського, музика М. Гайворонського. Гарним і вишуканим голосом, прецизним і глибоким виконанням заволоділа залом, за що заслужено одержала рясні оплески, а її гідна подиву чітка вимова складних поетичних текстів принесла кожній слухачці слово до замітки в тиші залу (дві сотні людей). Тож коли скінчилися слова — звернення до України: „Не розв'язай жалю, не розради ти тугу безкраю; Я ловлю, я ловлю кожну вістку з далекого краю! Освітлі, освітлю мою душу, повину журбою: Ти прости, ти прости за розлуку, мій краю, з тобою!“ — то на залі не лишалося ні одних незвожених очей.

В'язанкою стрілецьких пісень, музика М. Гайворонського, у виконанні чоловічого хору „Трембіта“ під диригентурою С. Яца (він же і аранжував дещо з репертуару) та українським славем закінчив цей владний концерт. Микола Василь піддякував виконавцям програми, зокрема учням Школи українства, і громадянам за численну участь.

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

УП та УГС двічі подавали заяви на мітинг. Проте їм було безпідставно відмовлено. Від 10-ї години ранку дубнівчани почали сходиться в центрі міста. Активісти УГС, НРУП та Товариства Української Молоді розгодували українську національну символіку — синьо-жовті прапори та хоругви з тризубами. Людей прибувало все більше. З'явилася міліція. Великий міліційний загін оточив площу і перегородив шлях людям, що підходили. Мітинг розпочався. Виступили робітники, службовці, представники НРУП та УГС. Всі промови засудили офіційний законопроект про вибори як антидемократичний. Несподівано міліційні лави рушили вперед і міліціонери стали брутально хапати людей та виштовхувати за межі площі. Люди захищалися, але не піддавалися паніці. Взявшись за руки вони сіли на асфальт і почали обурено скандувати: Ганьба! Сталіністи! Фашисти! Посередній людський гурт майорили синьо-жовті прапори. Діями міліції керували особисто заступник міськвиконкому та інші дубнівські начальники. Невідомо як розвивалися б далі події, як би не прибув народний депутат СССР Мартиросян. На його заклик люди вишкунувалися у колону й рушили до Будинку Культури, де мала відбутися зустріч з кандидатами в народні депутати СССР на додаткових виборах, і пройшли через місто з національною символікою. На зустрічі представники НРУП і Товариства Української Молоді підтримали незалежного кандидата лікаря Середу.

18-го жовтня у Херсоні місцеві художники у вікні художньо-виробничих майстерень виставили стенд з текстами програми НРУП, альтернативного законопроекту про вибори в УССР та відкритого листа народних депутатів СССР з України до М. Горбачова. Того ж дня до відділу Спілки Художників зателефонував завідувач відділом пропаганди Херсонської області

Рилесів і наказав зняти стенд. Художники провели збори і одностайно відмовилися це зроби. Незабаром до приміщення вдерлися троє кагебістів, які поламали стенд і забрали його з собою, а згодом тих, хто виставив стенд у вікні було оштрафовано на 50 карбованців за „несанкціоноване порушення архітектурного обличчя вулиці“. 21-го жовтня відбулися збори Херсонської організації НРУП, на яких гостро засуджено свавільні застатки владоможців. Від УГС на зборах виступив художник Олександр Блинцов.

Ще рік тому священик Російської Православної Церкви Василь Сенів обірав церкву в селі Лубша Жидачівського району на Львівщині, взявши з храму золоту чашу, ложечку та інші золоті та срібні речі. Селяни, що мають наявні докази порушення священиком РПЦ християнської заповіді „Не кради“, ніяк не можуть добитися справедливості. Митрополит галицький Нікодим відмовився їх слухати. Уповноважений у справах релігії та суд розв'язав бюрократичну тяганину. Це змусило селян звернутися за допомогою до УГС та інших неформальних організацій.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У статті „Економічний огляд у третьому кварталі“ Андрія Бука слід внести такі поправки: „Свобода“, ч. 215 з 14-го листопада, сторінка друга, перша колонка, восьмий рядок з долини треба читати: „в мануфактурно-індустріальних секторах найбільше затруднених“; „Свобода“ ч. 218 з 17-го листопада сторінка друга, перша колонка, 25-й рядок згорі треба читати: „уряд пропонує зменшити податки з 72 до 55 від.“; сторінка третя, друга колонка, п'ятий рядок згорі: „масова еміграція до Західної Німеччини продовжується, мур ганьби упав“. — Ред.

НАЙБІЛЬШУ У СВІТІ КНИГУ було виставлено для загального огляду у французькому місті Тулузі. Її випустило видавництво „Піріво“ на честь 150-річчя з дня його заснування. Ця 30-сторінкова книга важить вісім тонн і має формат чотири на три метри.

В НІКАРАГУА ПОЧАЛАСЯ передвиборча кампанія. Віолетта Чаморро, кандидат опозиції на пост президента Нікарагуа у виборах, що відбудуться в лютому наступного року, призначила своїм головним помічником колишнього лідера партизанів-антикомуністів Альфредо Цезара. В. Чаморро вибрала партизанського командира своїм помічником після того, як Цезар був виведений зі складу керівництва Спілки національної опозиції — організації, що об'єднує 14 партій і груп. В. Чаморро абсолютно впевнена в перемозі у виборах.

Пресовий Фонд „Свободи“

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи“ і дитячого журналу „Веселка“ та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 14.			
О. Кузан, Торонто	100.00	І. Захарків, Воррен	7.50
д-р І. Насадюк, Стемфорд	100.00	В. Пашен, Парк Ридж	7.00
І. Гаш, Філадельфія	50.00	М. Сухочий, Вейн	6.96
В. Семеніна, Гемптон	50.00	С. Корут, Белмар	6.00
д-р В. Боднар, Парма	35.00	П. Борисюк, Ведерсфілд	5.00
Укр. Авт. Прав. Церква, Урбан	25.00	В. Камінський, Кергонксон	5.00
В. Натина, Ричмонд Гілл	16.45	Г. Король, Веніс	5.00
В. Хлебович, Нью Бритен	15.00	П. Мархон, Окдейл	5.00
К. Панчевіне, Вудбайн	12.51	В. Мерешак, Ворм Мінерал Спрінг	5.00
В. Нікіфоров, Джексон Гайтс	12.00	І. Савчин, Мейпплвуд	5.00
М. Буцак, Скенектеди	10.00	С. Салдан, Наелс	5.00
В. Дучинський, Клівленд	10.00	Г. Ступка, СпрінгВеллі	5.00
А. Омельченко, Фінікс	10.00	В. Таскі, Дітройт	5.00
д-р П. Пундін, Чикаго	10.00	Т. Орел, Норт Берген	4.00
К. Фіс, Торонто	10.00	Ю. Личковський, Семінол	2.85
С. Череватюк, Маямі	10.00	С. Стадник, Чикаго	2.00
		Г. Гіна, Нью Гейвен	1.60

В ДВАДЦЯТИ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого МУЖА І БАТЬКА

бл. п.
Романа Фенчинського
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
в суботу, 2-го грудня 1989 р. о год. 10-й ранку
в українській православній церкві Всіх Святих
208 Схід 11-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного у своїх молитвах.
Дружина — РОЗАЛІЯ
Син — РОМАН, М.

Зустріч...

(Закінчення зі стор. 2)

брутально розігнала, вживаючи слізного газу й гумових куль. Однак, українські католицькі активісти східного обряду, як Іван Гель, який очолює неофіційний Комітет оборони Української Католицької Церкви, планують далі протести, зв'язані з відвідами Горбачова у Ватикані. А на 6-му Синоді ПУКЦеркви в Римі, 5-го до 11-го жовтня, П. українських католицьких єпископів діаспори, якими проводив Кардинал Мирослав Любачівський, також закликали до посилення міжнародної підтримки УКЦеркви.

У своєму слові до єпископів Синоду ПУКЦ, Папа закликав до визнання УКЦеркви. „Ворожа кампанія, обвинувачування їхньої Церкви і її священників не допомагає змінити, але їм перешкоджає“, — Папа остерігав. „Без легалізації УКЦеркви — совєтський процес демократизації ніколи не завершиться“.

Майже неймовірно, — твердить Локсмур, — що Папа Іван Павло II ставить такі вимоги — як передумову його зустрічі з Горбачовим. І ці думки і вимоги Папи напевно будуть домінувати на засіданні. Є надія, що Москва під цю пору, приготувана на це погодиться. У вересні поважна перешкода була усунена, коли зрезигнував перший секретар Української Комуністичної партії Володимир Шербицький. А після ратифікації СССР нового закону в справах релігії в 1990 році, напевно наступить легалізація УКЦеркви.

Автор цієї статті стверджує, що УКЦерква не загинула, вона просто пішла в підпілля. Церква витривала в підпіллі протягом 40 років, але останньої осені, вперше її єпископи показали публічно, з'явившись перед Відділом при Раді міністрів в справах релігії в Москві, — з вимогою визнання цієї Церкви.

У Сороковий день СМЕРТИ нашого Найдорогого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСА І БРАТА

бл. п.
Мирона Пінковського
відбудуться

БОГОСЛУЖЕННЯ

в суботу, 2-го грудня 1989 р. о год. 8:30 ранку
в церкві св. Володимира в Елізабет, Н. Дж.;
в четвер, 7-го грудня 1989 р. о год. 6:40 ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Ню Джерсі;
у вівторок, 5-го грудня 1989 р. в церкві св. Андрія в Роонок, Вірджинія.
Про участь і молитви просять
ДРУЖИНА І ДІТЯМИ, ВУНУКИ І БРАТ

Ділимося сумною вісткою зі Знайомими, що 26-го листопада 1989 р. відійшла у Вічність по довгій і тяжкій недугі на 88-му році життя

бл. п. мгр
Марія А. Чировська
з дому Ридзай

дружина бл. п. д-ра Володимира Чировського, колишня гімназійна учителька на рідних землях і в Польщі.

ПАНАХИДА — у вівторок, 28-го листопада 1989 р. о год. 7-й веч. в похоронному заведенні Kubaska and Son, 33 Harris Avenue, Woonsocket, R.I.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ в середу, 29-го листопада 1989 року о год. 10-й ранку в українській католицькій церкві св. Миколая, Woonsocket, R.I.

Тіліні Останки спочинуть на парафіальному цвинтарі. Про молитви просять —

ПРИЯТЕЛІ

Ділимося сумною вісткою, що 16-го листопада 1989 р. в Палм-Біч, Флориди, відійшов у Вічність наш Найдорогоший ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
ФРАНКО ВІВЧАР

народжений 14-го грудня 1902 р. в селі Ходачків Малий, Україна.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ

Залиши у смутку:
дружину — АНАСТАЗІЮ
сина — ПІЛЬКА, ДАНИЛА з дружиною
двоє внуків і правнучку
сестру — МАРІЮ з мужем ПОПАДИНЦЕМ
і дітьми в Торонто
дає сестри
і дашу Родину в Україні

сп. п. пл. сен. кер.
Ярослав (Мортик) Рак, ЧК

визначний пластовий провідник, колишній член найвищих пластових проводів, нагороджений орденом св. Юрія в золоті.

ПОХОРОНИ відбудуться в дні 11-го листопада 1989 р. з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині і Рідні Покійного складаємо вислови найглибшого співчуття. ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Головна Пластова Рада
Головна Пластова Булава

Головний Екзекутивний Комітет
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ОКРУЖНІ КОМІТЕТИ ВІДПІЛІВ УНС
в НЮ ДЖЕРЗІ

мають честь запросити Вас з Родиною

на
ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ
з нагоди

95-РІЧЧЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
який відбудеться

в НЕДІЛЮ, 3-го ГРУДНЯ 1989 р.
о год. 3-й попол. в рухановій залі церкви
св. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

770 Sandford Ave.,
Newark, N.J.

Привіти, нагороди і концерт.

Даток: \$15.00

У справі замовлень прошу звертатися до членів комітету:

Ярослав Лесків 201-996-3772
Михайло Захарко 201-725-8062
Володимир Білик 201-795-0628
Іван Хомко 201-472-0989
Андрій Ковбида 201-762-2827
РЕЧЕНЕЦЬ ЗАМОВЛЕНЬ — 29-го ЛИСТОПАДА 1989 Р.

Осередок Уладу Пластунів Сеніорів
в Ню Йорку

запрошує на

ВИСТУП

внука письменника Бориса Антоненка-Давидовича

Олеса Тимошенка

який перебуває на лікуванні у Вашингтоні,
а на вечорі буде читати творчі вірші
Б. АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА.

У ПРОГРАМІ:

Слово Ред. ОСИПА ЗІНКЕВИЧА
Спів — При аккомпаніменті бандури ЛАВРЕНТІЯ ГЕРУЛЯК
Вечір відбудеться

в п'ятницю, 8-го грудня 1989 р., о год. 6:30 веч.
в Пластовому домі, 144 Друга Авеню, Ню Йорк

Під час цього Вечора можна буде набуті касетку Олеса Тимошенка з читанням творчих віршів Б. Антоненка-Давидовича — ціна 10 дол., а також Різдвяні картики його роботи — по 60 центів від картки. Всього дохід з продажі призначений на побут і навчання О. Тимошенка в Америці. Хто не зможе взяти участі у цих Вечорах — може замовити касетку і картки, пишучи на адресу: SMOLOSKYP, P.O. Box 561, Ellicott City, Md. 21043, U.S.A.

Осередок СУМ ім. ген. хор. Тараса Чупринки в Ню Йорку
— влаштує —

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з нагоди

40-РІЧЧЯ СВОГО ІСНУВАННЯ

В ПРОГРАМІ БЕНКЕТУ

Відкриття Голова Ювілейного Комітету ІРИНА ГОШОВСЬКА

Молитва Почесний Голова Осередку СУМ КОРНЕЛЬ ВАСИЛИК

Доповідь ЕВГЕНІЯ КУЗЬМОВИЧ-БЛАГА

Слово про Осередок СУМ

Привіти

Ведучий програмою ІГОР ДЛЯБОГА

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА У ВИКОНАННІ МИСТЕЦЬКИХ ОДИНИЦЬ ОСЕРЕДКУ:

МІШАНИЙ ХОР ОСЕРЕДКУ під мистецьким керівництвом ЮРІЯ ФУРДИ

Сольо-спів ОКСАНА ХАРУК, аккомпаніатор СОНЯ ШЕРЕГ

Рецитація УЧНІ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ОСЕРЕДКУ СУМ

Старші й молодші „ВЕРХОВИНЦІ“ — сумські танцювальні групи

під мистецьким керівництвом ДАРІЯ І ОЛІ ГЕНЗИ

Тріо „НАДІЯ“ сумівки-дружиниці

ГРУПА СУМІВСЬКИХ БАНДУРИСТІВ

Бенкет відбудеться

в суботу, 9-го грудня 1989 року о годині 6-й вечора
в залі Українського Народного Дому, при 140 Друга Авеню в Ню Йорку

Президія Комітету:

Д-р Олег Кудрик, голова,

Володимир Мелько, секретар,

Інж. Мирослав Шмигель, містоголова,

Ярослав Пастушенко, фін. реф.

Українці у Кракові

Початки існування міста Кракова сягають більше як тисяча літ. Побудований над річкою Вислою на магіє-буржому праві притягав до себе багато німецьких, чеських, жидівських поселенців а й наших людей з Лемківщини та інших земель.

Краків від самих початків польської державності був столицею Польщі та місцем побуту їхніх королів на великому замку Вавелі над самою Вислою, оточений високими оборонними мурами і баштами, що залишилися до нинішнього дня.

Місто це має цікаву історію й переходило тяжкі лихоліття і напад: монголи, турки, татар зі сходу а німці із заходу. Там перехрещувалися культури різних народів, а у висліді цього місто це подібно, як Львів, має вищий рівень культури, а старинні будівлі, костіли і вищі школи, парки і музеї залишають незабутні спомини в тих, що там жили чи студіювали.

Українці заселяли околиці Кракова від самого початку. Криничо чи Новий Санч, згодом поселювалися і в самому місті. В 1364 році відкрито Ягелонський університет а описі і інші вищі школи, тоді почали студіювати там і наші студенти, бо не всі мали гроші на студії в Празі, Відні чи далекій Італії.

Від 1912 року існує в Кракові українська католицька церква св. Норберта при вулиці Вишній II, закуплена від поляків нашими людьми і проіснувала 135 років. Церква ця служила не тільки нашим сталим мешканцям міста і околиць, але також численним студентам і туристам.

В міжвоєнних роках Першої і Другої світової воєн крім церкви св. Норберта була ще домівка „Просвіти“, де діти ходили на науку українських предметів, де влаштувано шкороку святого Тараса Шевченка, св. Миколая. Новий Рік і інші. Дітей цих, а між іншими і диспувався цих рядків, вчили українські студенти, що студіювали в різних школах Кракова. До нинішніх часів живуть колишні українські студенти Ягелонського університету і інших вищих шкіл Кракова в Америці, Канаді та Європі а пару років тому мали вони їхній з'їзд на Союзісти.

Перед Другою світовою війною парохом церкви св. Норберта в Кракові був довгі роки отець Хруш. Пошистило йому з родиною виїхати в 1944 році до Австрії а звідти виїхав до південної Америки. Коли б зали-

шився в Кракові то забрали б його до польського концетраційного табору в Явожні так, як багатьох інших.

Одному з найвизначніших постатей в тих часах був д-р Богдан Лепкий, професор кафедри Ягелонського університету, поет і письменник, що так багато працював для краківської нашої громади. Його тілліні останки від 1941 року спочивають на Раковському цвинтарі а на могилі його ніколи не бракує свіжих цвітів. Тепер що катедру очолює проф. Володимир Мокрий, посол до польського союму.

Приходить несланий 1947 рік з погромами, виселеннями і рабунком надбань українців, що попали під польську владу по закінченні війни. Два роки після війни польська влада не пощадила і краківської української громади і церкви. Під час Богослуження в неділю польська поліція оточила церкву і забрала всіх присутніх з отцем д-ром Стефаном Грабом до криміналу а звідти багато з них попало до концетраційного табору в Явожні, так як колись забрали до Берези Картузької перед війною. Багато з тих нещасливців, що там були запропорені страсти своє здоров'я від побиття і каторг а тисячі страсти своє життя. Ті, що перейшли попередньо такий табір кажуть, що „в Явожні було тяжче, як в німецьких таборах смерті“.

Опорожнілу церкву св. Норберта в Кракові забрали польські отці Салетини і тримають її до нинішнього дня, затираючи всі сліди попередніх власників цієї церкви, залишивши тільки позолочений великий хрест в середині святині, як хто ще з перед війни його пам'ятає. Що сталося з прекрасним іконостасом, мальованим славним польським майстром Яном Матейком, ніхто в Кракові не знає!

Як зрозуміти польську ментальність з претенсіями бути „перемудром християнства“, що маючи в Кракові понад 50 костелів забрали нам одну однієську греко-католицьку церкву, котру ми мали і не хочуть її віддати, а тепер з ласки дають відправляти нашим священникам в каліції костел св. Катажини на Казімежу і за це треба їм платити сто тисяч злотих!

Минуло вже 42 роки від погрому нашої української громади польською владою в Кракові. Життя однак не стоїть на місці цього року д-ра проф. Володимира Мокрого з Кракова вибрано на посла до союму в

Могила проф. Богдана Лепкого в Кракові

Варшаві. Є також багато українських професорів і науковців, а також професорів вищих шкіл в Кракові.

За словами о. Мирона Михайлишина з Кракова, що кілька місяців тому завітав до Нью Йорку „є багато українського походження студентів вищих шкіл, зацікавлених нашими справами і охочих до громадської праці“ але з браку відповідного приміщення сходяться в приватному малому помешканні о. Мирона Михайлишина на четвертому поверсі і що можна в таких обставинах зробити?

Конечно треба придбати будинок — де би можна дитворити так, як колись в передвоєнній „Просвіті“. Треба мали б місце наші студенти на сходи, бібліотеку, а мрія д-ра Володимира Мокрого сповнилася б і він міг би заснувати наукову Фундацію ім. Т. Шевченка, на яку Папа римський Іван Павло II дав йому вже 1,000 доларів.

Такий будинок знайшовся в Кракові і на продаж в самому центрі міста. Треба

цей дім купити для нашої громади в Кракові і ціна його справді невелика.

Хто має дати початок збірці на цей дім? Ті, що пів століття тому жили чи студіювали в Кракові. Вони колись мали церкву і „Просвіту“ а тепер нам треба для слідувачів покоління те саме придбати. Може й найдуться щирі серця, що їм не байдуже доля українців цього міста в майбутньому. Не треба підкреслювати важливості того наукового центру, що там буде заснований і буде помостом між Україною і Західною Європою, Америкою і Канадою!

За ближчими інформаціями, чи з есентуальними пожертвами прошу звертатися до: Юрій Ковальчик, реф. Організації Оборони Лемківщини: 386 Sommerville Place, Yonkers, N.Y. 10703. Контбанков в „Самомомочі“ в Нью Йорку. Чеки прошу писати на: „Будинок імені проф. Богдана Лепкого“, Selfreliance, N.Y. Account No. 15444-00.

Юрій Ковальчик

У ПУСТЕЛІ АТАКАМА в Чіле знайдено мумії, які вважаються найдавнішими. За даними лабораторних досліджень, вони на 30 століть „старші“ від єгипетських і краще збереглися. А найбільше здивувало фахівців те, що мумії генетично не подібні до представників інших цивілізацій. Звідки взяли ці люди і чому безслідно зникли — покищо залишається загадкою.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелян Твардовський

ПОТРЕБА ОЖИВЛЕННЯ ДЕЛЕГАТУРИ УСЦАК В КАНАДІ

В останніх роках відчувається послаблення суспільно-громадської праці на всіх фронтах. Цей занепад, як пояснюють наші соціологи, є наслідком відосереднених сил, які відтягають наших людей від організованого життя і діяльності в українських громадах. Атракції оточуючого довкілля є настільки приманливі, що багато наших людей стають їхніми жертвами, відчужуючись при тому від своїх українських середовищ. Тому хочу звернути увагу на один з дуже важливих факторів виховання молоді, а саме спорт.

Колись у Канаді з приїздом до цієї країни ряду визначних спортсменів і спортових діячів в усіх більших скупченнях нашого поселення дуже активно процвітав український спорт в різних його видах. Чим далі, то спортове життя разом з його активістами стали такою жертвою послаблення загальногромадського життя і сьогодні в цьому відношенні картина українського спорту в Канаді зовсім не виглядає рожево. І тому кожний прояв активності вітаємо з надією, що не все є пропаше на відтинку українського спортивного життя. Такою подією був футбольний турнір з участю команд СТ „Україна“ Торонто, СТ „Україна“ Ошава і збірної команди Української Футбольної Ліги, який відбувся 15-го жовтня ц.р. на оселі УНО „Сокіл“ в Гакстоні біля Торонто. Ініціатором цього турніру була спортова референтура філії УНО на оселі „Сокіл“, яка кожного року завдяки ініціативі керівника тієї референтури Ярослава Ковалюка проводить футбольні, бейзбольні, відбавничі та тенісові турніри. Згаданий футбольний турнір відкрив коротким словом-привітом Ярослав Коваль, бажаючи учасникам успішного й шляхетного змагу. І справді, впродовж усіх футбольних ігор кидалася в очі примірна спортова поведінка її учасників. З приємністю слід також підкреслити, що в складі команди були виключно українські юнаки. Звання першунів і трофей Української Кредитової Спільноти здобула команда СТ „Україна“ Торонто. Судували на зміні Олександр Скоцен і Мирослав Задарко. Після турніру Я. Коваль подякував, а Марія Лабай, управителька ново-відкритого відділу Української Кредитової Спільноти в Ошаві, нагородила першунів чашкою, а всім учасникам вручила пропам'ятні трофеї.

Тут слід підкреслити особливо прихильне ставлення цієї стабільної нашої фінансової установи в українській діаспорі УКСпільноти в Торонто, за її кожноразове розуміння ваги українського спорту. Згідно з календарем змагань 1-ої дивізії Гарден Стейт Ліги, в неділю 19-го листопада ц.р. відбулися

футбольні гри 8-ої рунди за чемпіонат сезону 1989-90. „Ч. Січ“ відбула поїздку до міста Фріголд, де зустріла її перемогла місцевий клуб Говелл „Кікерс“ вислідом 3:2. Як і в минулих роках „Кікерс“ виявився твердим горішком для наших футболістів, однак, цим разом „Січовики“ зуміли здобути обидві точки. Вже у 8-ій хвилині гості вели 1:0, що його ефективно здобув дебютант у складі „Ч. Січ“ Тома Гофман з подачі Я. Твардовського. Гра продовжувалася в швидкому темпі, обидві дружини виявляли непересічну завзятість, але в рамках правил, що треба цим разом зазначувати судді, який у великій більшості діяв справедливо й безпомилково. В 36-ій хвилині господарі провели гарну й продуману акцію в підвогрі „Ч. Січ“, в якій „заробили“ вільний стріл, з якого виринули вислід 1:1. Образ гри не змінився і після перерви. На початку господарі провели кілька швидких акцій, завдаючи нашим оборонцям досить праці. Але в 57-ій хвилині, коли „Кікерс“ здійснили чергову атаку, юний оборонець „Ч. Січ“ Олександр Василас, заволодів м'ячем, виробив влучну позицію для нашого нападника Мелета, який в свою чергу гарним стрілом підніс вислід до 2:1. В 76-ій хвилині Гофман з чудової акції Торія „Журавля“ здобув, як пізніше показалося, переможного голя. Кілька хвилин перед закінченням зустрічі господарі провели ще кілька продуманих акцій і знову заробили, цим разом карний стріл за підкос Сабрія, з якого встановили вислід змагань 2:3. Після цієї перемоги „Ч. Січ“ спільно з „Краківським“ займає в показнику таблиці ігор четверте місце. Склад „Ч. Січ“: Хамуляк, Т. Науменко, Сабрій, В. Науменко, Дворський, Торія, Брієнза, Руш, Василас, Я. Твардовський, Гофман, Мелет, Муніз, Журавель. Провідник Роміо, тренер Саба.

Товариська хроніка „Ч. Січ“

В суботу, 8-го листопада ц.р., Управа, члени і приятелі та родина вшанували 30-ліття подружнього життя виданих працівників „Ч. Січ“ й „Січової Фундації“, п-ва Володимира й Ярослава Василасів. В цьому родинному святі взяло участь біля 100 осіб, яких забавляла оркестра „Хлопці зі Львова“. Голова Т-ва М. Стебельський зложив для поручжжя Василасів привіт і гратуляції.

Черговий успіх Є. Чижовича

В п'ятницю, 17-го листопада ц.р., на площі Трентонського стейтового коледжу в Ювінгу, Н. Дж., відбулися фінальні змагання футбольних дружин середніх шкіл за чемпіонат стейту 4-ої групи. У фіналі зустрілися дружини шкіл Колумбія з Мейплвуду і Іст Бранзвуду. Переможцями вийшли вихованці Євгена Чижовича, дружини Колумбія вислідом 4:1. Тією важливою перемогою цей наш тренер встановив новий рекорд між тренерами середніх шкіл стейту — 402 перемоги, 83 реміси і тільки 34 програми. В складі тієї дружини між іншими виступають теж змагуні українського походження: С. Смарж, Михайло Чижович і Т. Воляка. Є. Чижович є членом Управи УСВТ „Ч. Січ“.

Олександр Скоцен

УСВТ „Ч. Січ“ — Говелл „Кікерс“ СК — 3:2

Згідно з календарем змагань 1-ої дивізії Гарден Стейт Ліги, в неділю 19-го листопада ц.р. відбулися

Приймається оголошення СЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдавший закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту \$ 7.00 4 цалі через 2 шпальти \$40.00
1 цаль через 2 шпальти \$10.00 5 цалів через 2 шпальти ... \$50.00
2 цалі через 2 шпальти \$20.00 6 цалів через 2 шпальти ... \$60.00
3 цалі через 2 шпальти \$30.00 та в інших розмірах.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем до 12-го грудня 1989 р.
за старим стилем до 19-го грудня 1989 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що шкоро надійшли свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ з ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, запезно від величини оголошень, надіслати до:

„СВОБОДА“

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

TORGSYN

Найбільш популярна російська крамниця в Сан-Франсіско
5542 Geary Blvd. (між 19-ю та 20-ю аве.)

Товари на будь-який смак, в кредит і з гарантованою послугою до СССР.
Ізраїльські запрошення для ваших родичів в СССР.

РАДІО І ВІДЕО
АПАРАТУРА ДЛЯ СССР
КОМП'ЮТЕРИ

Sanyo, Panasonic, Toshiba, Sharp, Meg, Comco, Canon, Sony, Aiwa, Hitachi, National

НАЙНИЖЧІ ЦІНИ В ЗСА
Гарантована послуга поштою до СССР

ТОРГСИН

Найбільш популярна російська крамниця в Сан-Франсіско
5542 Geary Blvd. (між 19-ю та 20-ю аве.)

Товари на будь-який смак, в кредит і з гарантованою послугою до СССР.
Ізраїльські запрошення для ваших родичів в СССР.

ЧОЛОВІЧІ ТА ЖІНОЧІЙ
ОДЯГ ТА ВЗУТТЯ
найкращих модельєрів
Італії

КОЖУШКИ
КОСМЕТИЧНІ ВИРОБИ
ПЕРФУМИ

Jai Ose, Blue Corregge, Climat, Magie Noire, Paloma Picasso

СУВЕНІРИ

TORGSYN

Найбільш популярна російська крамниця в Сан-Франсіско
5542 Geary Blvd. (між 19-ю та 20-ю аве.)

Товари на будь-який смак, в кредит і з гарантованою послугою до СССР.
Ізраїльські запрошення для ваших родичів в СССР.

ЮВЕЛІРНІ ВИРОБИ
ІЗ ЗОЛОТА, СІРБЛА,
З ДОРОГОЦІННИМИ КАМІННЯМИ

КУПУЄМО ТА ПРОДАЄМО
СТАРОВИННІ
ЮВЕЛІРНІ ВИРОБИ,
ОБРАЗИ, МЕБЛІ,
ПОРЦЕЛЯНУ,
ПРЕДМЕТИ ЦЕРКОВНОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ

Телефони: (415) 752-5546

(415) 752-5721

Година

праці:

Понеділок-середа від 11-ої до 6-ої веч.

Четвер-субота від 11-ої до 7 веч.

Неділя від 11-ої до 4-ої по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ
І ДОКУМЕНТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
— НОВИЙ ПРОЄКТ —УКРАЇНА ПІД ЧАС ДРУГОЇ
СВІТОВОЇ ВІЙНИ В ДОКУМЕНТАХ

Завданням цього проєкту є видати окремими томами всі документи, які відносяться до України в рр. 1939-1945. Ми переконані, що тільки документи, які знаходяться в архівах західних держав, скажуть остаточно правду про український народ, його трагедію і його боротьбу за право на самостійне існування.

Планується видати шість томів, а може й більше — залежно від матеріальної допомоги, яку одержимо від українських громад.

Перший том під назвою „Карпатська Україна“, в якій вийдуть документи чеські, мадзьські, німецькі та українські, приготував Олександр Баран, професор Манітоського університету.

Другий том, який покриває період 1940-1941 рр., підготував Тарас Гунчак. Цей том складається в більшості з документів, які походять з німецьких архівів. Значну частину тому, однак, складають документи з інших чужинських (польських, англійських, американських) архівів.

Проект без сумніву важливий і дуже потрібний, його здійснення, однак, залежить від Вас — шановні жертводавці.

Наперед дякуємо і рівночасно бажемо Вам Веселих Свят та Щасливого Нового Року.

ДИРЕКЦІЯ УДДЦентру

Пожертви звільнені від податку. Чеки випускувати на:
Ukrainian Research and Documentation Center.
НАША АДРЕСА:

Ukrainian Research and Documentation Center
of the Ukrainian Institute of America
2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021

FARKA COMPANY

26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ДАРУНКІВ — кераміка, різьба,
вишивки, карточки.

РІЗНЕ

Можна набити відеокasetки

НЕОФІТИ

Ораторія Мар'яна Кузана, за поемою Тараса Шевченка. До 1000-ліття Хрищення України присвячується 175-ліття з дня народження поета Тараса Шевченка.

Лілея Волянська — сопрано
Ганна Колесник — мецо-сопрано

Лері Бенсон — тенор
Ярема Цісарук — бас-баритон
Марко Фарлон — баритон
Нестор Петріч — оратор

Хор ДНІПРО з Едмонтону
Марія Дитиняк — хормайстер
Симфонічна Оркестра
Джеймс Клін — концертмайстер
Володимир Колесник — диригент

BETA, VHS, NTSC, PAL, SECAM
— format

\$40.00 за відеокasetку
\$3.50 — пошта в Канаді
\$4.50 — пошта в Америці

Замовлення посилати:

Dnipro Chorus

Box 1543

Edmonton, Alberta, Canada

TSJ 2N7

ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,

10-го ГРУДНЯ 1989 р.

Діпрот, Мінн. Річні загальні збори 175-го Відд. з год. 2-й по пол., в залі Української Митишенської Ліги при вул. Митишен ч. 6890. На порядку: Звіти за минулий рік і вибір нової управи. Опис гутірка при каві й солодощ. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, Збори почнуться пізніше пізніше, без огляду на кількість присутніх. — В. Паніж, гол., П. Семеґен, прот. секр., Я. Базюк, фін. секр.

Вступайте
в члени УНС

ДО ВИНАЙМУ

КОНДОМІНІУМ

до винайму на Флориді, в Українському Селі св. Андрія, North Port, Florida. Гарно укомплектоване. За інформацією тел.:

(203) 633-3483

Новий український
дім для старших
громадян (62 і
старші) в Лос
Анджелес, Каліф.

має люксові мешкання з устаткованими кухнями, студію, одна й дві спальні. Безпека й інші вигоди. Церкви, шпиталі, банки, крамниці, транспортация в сусідстві. Звертатись по інформації:

Ukrainian Orthodox Church
of St. Vladimir
4025 Melrose Avenue
Los Angeles, CA 90029
Tel.: (213) 665-7604

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙРО — директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

FUNERAL HOME
371 Lakewood Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1860

Funeral Director
Chapels available throughout the Metropolitan Area